

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

**Інструменти забезпечення диверсифікації використання природних
ресурсів у рекреаційно-туристичній сфері**
(наукова доповідь)

2021

Наукова доповідь підготовлена за матеріалами наукових досліджень держбюджетної теми «Формування та використання природно-ресурсних активів рекреаційно-туристичної сфери» (№0120U100159).

Мета роботи полягала у узагальненні інструментів забезпечення диверсифікації використання природних ресурсів в рекреаційно-туристичній сфері.

Завдання: розвинути понятійний апарат дослідження, а саме диверсифікації використання природних рекреаційних ресурсів; проаналізувати форми диверсифікації та обґрунтувати необхідність врахування природно-ресурсної складової; узагальнити інструменти забезпечення диверсифікації використання природних ресурсів в рекреаційно-туристичній сфері в контексті програмно-цільового та кластерного підходів.

В науковій доповіді проведено узагальнення визначень економічної категорії «диверсифікація», виокремлено окремі критерії та ознаки, притаманні процесу диверсифікації. За результатами систематизації визначено такі підходи: інноваційний, інтеграційний, технологічний, ринковий, галузевий, стратегічний, інструментальний, ресурсний, логістичний. Встановлено, що існуючі підходи не враховують природно-ресурсну складову, як вагомий елемент цього поняття. На основі проведеного аналізу сучасних підходів до визначення цієї категорії нами запропоновано власне визначення дефініції «диверсифікація» з урахуванням природно-ресурсної складової. Представлено форми диверсифікації за сферою здійснення, а також запропоновано два підтипи диверсифікації, які враховують природно-ресурсну складову (зокрема природно-ресурсні активи – природні ресурси та екосистемні послуги), які мають на меті ефективний соціо-економіко-екологічний розвиток територій і узгодження інтересів суб'єктів різних форм та прав власності. Розглянуто економічні показники рекреаційно-туристичної сфери щодо використання природних рекреаційних ресурсів та надання санаторно-курортних послуг. Враховуючи специфіку диверсифікації природних ресурсів у рекреаційно-туристичній сфері, програмно-цільовий і кластерний підходи, запропоновано інструменти її забезпечення, як такі: діджиталізована інтерактивна моніторингова платформа дозвільної системи, формування програми (плану) дій та інструменти державно-приватного партнерства.

Наукова доповідь підготовлена: н.с., д. філос. Голікова О.С.

З М І С Т

Сутність та ознаки категорії диверсифікація в контексті використання природних рекреаційних ресурсів

3

Форми диверсифікації використання природних ресурсів

10

Інструменти забезпечення диверсифікації використання природних ресурсів як частини природно-ресурсних активів в рекреаційно-туристичній сфері

20

Висновки

39

Література

41

Додатки

46